

seelsen bliver indrømmet, det er klarlagt, hvad der er sket, men pengene – eller hvad det nu er – er væk. Det er bevist, at det er den pågældende, der har taget dem, men så siger kommunen: Det er ikke vores problem, for der står i Christian V's Danske Lov, 3-19-2, at vi ikke er erstatningspligtige. Det er der altså ikke mange, der kan forstå, hvis den samme kommune er erstatningspligtig for en lampe, som den samme hjemmehjælper eller omsorgsperson smider på gulvet, eller for en uldtrøje, der kommer i det forkerte vaskeprogram i vaskemaskinen.

Det er egentlig det princip, vi gerne vil have til at gælde, for vi synes, det er en rimelig måde at behandle de svageste samfundsborgere på. Kommunen skal sige: Jamen vi tager førsteansvaret, og så er det altså os som kommune, der går ud og søger erstatning, hvis der ellers er noget at søge erstatning om, og ellers har vi det gensidige kommunale forsikringsselskab til at holde os skadesløse, for dér kan man nemlig selv vælge sine regler. Jeg ser frem til, at vi også på dette område får en tredjebehandling, hvor der er et flertal, for vi kan ikke blive ved med at leve med de situationer.

Jeg blev spurgt om, hvor stort omfanget af problemet er. De af os, der læser flere aviser om dagen, ved jo i hvert fald, at der er mange, mange eksempler hvert år, men i og for sig synes jeg ikke, det er så interessant, om der er 100 eller 50 eller 1.000 tilfælde. Det handler om princippet.

Vi ville også opnå, at de ældre bliver langt mere positive og langt mindre mistroiske over for det personale af skiftende art, som kommer i deres hjem, hvis de ved, at hvis de værdier, de har, skulle blive bortfjernet på ulovlig vis, er kommunen ansvarlig. De ville føle meget mere tryk i eget hjem, og det er jo en kendsgerning, at man ikke bare kan sige til de mennesker: Gå ud og tegn en forsikring selv! De almindelige private forsikringsselskaber vil jo ikke tegne forsikringer, fordi der kommer mange fremmede i hjemmet, og der er mange, der har nøgle, osv. osv., så det går ikke. Her synes vi i Fremskridtspartiet, at så må det være samfundet – i dette tilfælde kommunen, kommunens personale – som må gribe ind. I hvert fald synes vi, der skal findes frem til nogle regler, der er lidt mere hensigtsmæssige, så man ikke skal tilbage til 1683 for at finde en lovregel, der gælder, og som oven i købet har et indhold, som man næsten ikke er i stand til at forstå, når det bliver læst op.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 79: Forslag til lov om ændring af lov om orlov. (Genoprettelse af ydelsen til børnepasningsorlov).

Af Jann Sjusen (KRF) m.fl.
(Fremsat 28/4 98).

Sammen med denne sag foretoges:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 80: Forslag til lov om ændring af lov om orlov. (Børnepasningsorlov).

Af Ole Sohn (SF) m.fl.
(Fremsat 28/4 98).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

SF og Kristeligt Folkeparti har den 28. april 1998 fremsat to lovforslag, der bortset fra bemærkningerne til forslagene er identiske. Begge partier mener, at vi skal vende tilbage til de tidligere 80 pct. af dagpengemaximum for personer på børnepasningsorlov.

Regeringen mener ikke, det er nogen god idé, men at der er god grund til at overveje en smiddiggørelse af børnepasningsorloven. Det indgår i regeringens overvejelser, som det også vil fremgå af den redegørelse om børnefamiliernes situation, der snart vil blive afgivet til Folketinget. Det ville dog være forkert blot at hæve orlovsydelsen uden overhovedet at overveje den samlede virkning på børnefamiliernes vilkår, på den aktuelle arbejdsmarkedssituation og på samfundøkonomien.

Forslagsstillerne ønsker at give flere forældre mulighed for at passe egne børn og hurtigt at få gennemført en forbedring af børnepasningsorloven. En hævelse af den økonomiske ydelse kan med sikkerhed siges at ville få flere mennesker til at forlade arbejdsmarkedet i en længere periode for at passe deres børn, men dermed ville man sætte det helt nødvendige og ansvarlige hensyn til arbejdsmarkedet og samfundsøkonomien over styr.

At forbedre børnefamiliernes vilkår er ikke nogen enkel sag. Der er flere hensyn, der skal inddrages og afvejes mod hinanden: Hvordan skal forbedringerne gennemføres? Hvilke ønsker har vi allerede gennemført? Og hvor skal det økonomiske grundlag komme fra? Det er ikke nemme spørgsmål, og vi ville med sikkerhed kortslutte de nødvendige overvejelser, hvis vi nu begyndte kun at se på ydelsernes størrelse.

Regeringen kan derfor ikke støtte forslagene.

Lars Kramer Mikkelsen (S):

De to lovforslag er jo, som det allerede er sagt, identiske med undtagelse af de bemærkninger, der er tilknyttet forslagene.

Forslagsstillerne mener, at vi skal vende tilbage til de tidligere 80 pct. af dagpengemaksimum for personer på børnepasningsorlov.

Som det er Folketinget bekendt, agter regeringen at komme med en børnepolitisk redegørelse. Det er ikke den, vi skal diskutere nu, og indholdet er da heller ikke kendt endnu, men ved regeringens tiltrædelse og offentliggørelse af regeringsgrundlaget gav regeringen løfte om en børnepolitisk redegørelse, der skal, kort sagt, sætte fokus på børnefamiliernes vilkår.

Jeg kan ikke i dag løfte sløret for denne redegørelse eller for regeringens planer, men der er da formentlig ingen tvivl om, at en smidiggørelse af reglerne om børnepasningsorlov vil indgå med henblik på at gøre reglerne mere fleksible. Det vil efter Socialdemokratiets opfattelse være forkert at se isoleret på børnepasningsorlovsydelsen uden at se på børnefamiliernes samlede situation. Det er klart Socialdemokratiets opfattelse, at børnefamiliernes vilkår skal sættes på dagsordenen, så deres hverdag bliver nemmere og forældrene får mulighed for at tilrettelægge hverdagen både i forhold til børnene og arbejdet.

Børnefamilierne var et tema i valgkampen for Socialdemokratiet, og nu efter valget er børnefamilierne stadig et højt prioriteret område for

Socialdemokratiet, ligesom børns vilkår er det. Senest synes jeg da, der er grund til at bemærke i forbindelse med overenskomstsituationen og regeringens overenskomstindgreb de tre fuldfinansierede omsorgsdage til børnefamilierne. Man kunne nævne andre elementer i Socialdemokratiets politik, som spiller ind på dette område.

Vi kan ikke støtte lovforslagene fra SF og Kristeligt Folkeparti. Vi er bl.a. ikke sikre på, at det er rigtigt at hæve orlovsydelsen, blot fordi mere er bedre end lidt. Vi vil i Socialdemokratiet have mulighed for samlet at tage stilling til regeringens overvejelser, som vil fremgå af den børnepolitiske redegørelse, der kommer. Først når vi behandler en samlet redegørelse, vil vi kunne inddrage den samlede indvirkning på børnefamiliernes vilkår, på arbejdsmarkedet og på de økonomiske realiteter i en eventuel beslutning.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne spørge hr. Lars Kramer Mikkelsen, om det ikke er indgået i Socialdemokratiets overvejelser, at der er en utrolig social skævvridning i den måde, som orlovsordningen virker på, i og med at nedsættelsen af ydelsen fra de 80 pct. af det maksimale dagpengeniveau til 60 pct. faktisk har haft den konsekvens, at det lige præcis er lavindkomstfamilierne, som ikke længere kan gøre brug af den. Så det er også et spørgsmål om et socialt sigte i det.

Og når hr. Lars Kramer Mikkelsen siger, at man vil smidiggøre ordningerne, kunne jeg da godt tænke mig at få løftet sløret lidt for – ministeren var inde på det samme – hvordan man vil smidiggøre noget, som i dag virker socialt skævt, hvis ikke man vil hæve ydelserne. Den anden måde, man kan gøre det på, må jo så være helt at afskaffe ordningen. Er det det, der ligger i regeringens nye familiepolitiske udspil, at man vil afskaffe ordningen?

Det andet er spørgsmålet om hensynet til arbejdsmarkedet. Dér synes jeg, den samme overvejelse gør sig gældende. Det, der er sket, er, at alle de familier, som har de laveste indkomster, har ikke længere råd til at gøre brug af ordningen, men kun de højtlønnede, som har et økonomisk overskud. Det virker ikke særlig rimeligt, specielt ikke set med en socialdemokratisk regerings øjne, at man laver den form for social skævvridning i lovgivningen.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg synes, det var nogle yderst relevante spørgsmål, hr. Ole Sohn stillede omkring de familiepoltiske konsekvenser af den nedsatte orlovsydelse. Jeg synes også, det er vigtigt at pege på i den sammenhæng, hvad det får af konsekvenser ikke bare sådan over i det familiepoltiske, men også for enlige forsørgere, enlige mødre, enlige fædre, som gerne vil vælge orlovsordningen, hvis jeg kan koble et par spørgsmål til.

Og så vil jeg også godt stille et spørgsmål til hr. Lars Kramer Mikkelsen med hensyn til at se orlovsordningen i sammenhæng med muligheden for at opfylde pasningsgarantien. Kan den socialdemokratiske ordfører ikke godt se, at i takt med at orlovsydelsen er blevet nedsat, har stadig flere børn skullet passes i daginstitutionerne, hvorved regeringens egen målsætning om, at kommunerne skulle give en pasningsgaranti, ikke har kunnet opfyldes?

Jeg synes, at det vil være interessant at høre, hvad den socialdemokratiske ordfører har at sige netop også som besvarelse af det spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Ja, og som supplement til de to foregående spørgsmål kunne jeg specielt godt tænke mig at vide, hvordan regeringen vil forholde sig til det problem, at det efterhånden kun er de folk, der er absolut tvunget til at søge en sådan børnepasningsorlov, fordi de netop ikke kan få passet deres børn, der benytter den ordning, som i sin tid med store fanfarer blev fremført som regeringens væsentlige sociale og børnepoltiske udspil, dengang orlovsordningerne blev indført.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Nu er jeg ikke i tvivl om, at det er blevet hørt, det, jeg har sagt, men børnefamiliernes samlede situation vil selvfølgelig indgå i den børnepoltiske redegørelse, som regeringen vil give, og det ville ærlig talt være forkert af mig i dag at forsøge at give et bud eller gætte på – det ville være det rene gætværk – hvad den børnepoltiske redegørelse kommer til at indeholde, så derfor får hverken hr. Jann Sjursen, hr. Ole Sohn eller fru Jette Gottlieb et svar på de helt konkrete spørgsmål i dag.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Nu må jeg sige, at det er overordentlig mærkværdigt, hvis der overhovedet ikke kan løftes noget slør for, hvad den her børnepoltiske redegørelse indeholder, al den stund et fuldstændig enigt Folketing vedtog – og med regeringens billighed – at man inden den 1. maj 1998 ville fremlægge en sådan redegørelse. Så har der ganske vist været et folketingsvalg, men det kan jo ikke være rigtigt, at man på nuværende tidspunkt, hvor man dernæst har lovet, at man ville fremlægge den den 4. juni 1998, ikke aner, hvad den indeholder.

Der må dog ligge nogle udspil fra regeringens side, der må dog ligge nogle ideer, nogle få retningslinjer for, hvad denne her børnepoltiske pakke nu kommer til at indeholde, så jeg synes ikke, man kan slippe så billigt.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg kan da godt forstå, at regeringen vil prøve at fremlægge en familiepakke og se den i en sammenhæng ud fra børnefamiliernes samlede situation; det er fair nok. Men jeg synes dog trods alt, at det må være muligt for den socialdemokratiske ordfører at svare på, om han ikke kan se, at der er en sammenhæng mellem ydelsens størrelse, og hvor mange der rent faktisk benytter orlovsordningen, og dermed også at der er en sammenhæng mellem orlovsydelsens størrelse, og hvorvidt kommunerne rent faktisk har en mulighed for at opfylde den pasningsgaranti, som også regeringen har bedt dem om at forsøge at leve op til.

Det må dog rent faktisk kunne lade sig gøre at få et svar på det fra hr. Lars Kramer Mikkelsen. Det synes jeg også er fair nok i den videre debat, vi skal have, om man kan se den sammenhæng eller ej. Det kan jo også godt være, at regeringen har noget helt andet på bedding, og det får vi så at se senere i forløbet, men at erkende nogle sammenhænge og nogle forhold som forudsætning for det videre forløb synes jeg dog godt at hr. Lars Kramer Mikkelsen kunne bidrage til her i dag.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne følge lidt op på hr. Jann Sjursens spørgsmål og stille hr. Lars Kramer Mikkelsen det holdningsmæssige spørgsmål, om Socialdemokratiet finder det rimeligt, at der er gennem-

ført en lovgivning, som virker åbenbart socialt skævt, sådan at de, som bliver ramt af den nuværende ordning med en meget lav sats, er lavtlønsfamilierne, medens det er de højtlønnede, mere vellønnede familier, som har økonomisk overskud, der kan gøre brug af ordningen. Er det en ny form for social linje, som Socialdemokratiet agter at forfølge også i den nærmeste fremtid?

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg skal sige til hr. Ole Sohn, at, nej – og det ved hr. Ole Sohn også udmærket godt – Socialdemokratiet arbejder da principielt ikke mod at lave hverken social skævvridning eller træffe beslutninger herinde, som har social slagside.

Men med hensyn til det direkte svar på, om der er en sammenhæng mellem antallet af folk på orlov og ydelsen, siger det sig selv, at jo flere penge man får, jo større animering er der selvfølgelig til at modtage denne orlovsydelse. Men som jeg var inde på i min ordførertale, er der også en sammenhæng med, hvad bukserne kan holde til, om jeg så må sige, og det er selvfølgelig også en del af de overvejelser, som kommer til at ligge inden for den samlede børnepolitiske redegørelse. Men ikke desto mindre vil det være sådan, at denne del af sagen, som vi har oppe i dag, og pladsgaranti osv. kommer til at være en del af det samlede overblik, som regeringen vil fremlægge i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Skal man nu forstå svaret fra den socialdemokratiske ordfører sådan, at orlovsordningerne har ændret fuldstændig karakter for Socialdemokratiet? Er det sådan, at fra at have været et familiepolitisk, et socialpolitisk redskab er det nu blevet til et finanspolitisk redskab? Eller hvordan skulle man ellers forstå det dér med, at bukserne skulle holde? Betyder det, at man faktisk ikke opfatter en positiv værdi i orlovsordningerne, men kun ser dem som et redskab i en arbejdsmarkedspolitik, i en finanspolitik?

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Jeg takker for hr. Lars Kramer Mikkelsens foreløbige svar og håber, jeg kan få endnu et svar, fordi jeg erindrer jo godt diskussionerne også fra min egen ministertid om, at bukserne skulle kunne holde. Men jeg erindrer også godt, at

dengang man indførte de forbedrede orlovsordninger i 1993 med virkning fra den 1. januar 1994, var man i regeringen enig om, at orlovsordningerne sådan set betalte sig selv, ved det at kommunerne blev sparet for nogle udgifter til yderligere dagpasningstilbud, og ved det at der selvfølgelig også sker en høj grad af genbesættelse af de job, hvorfra forældre går på orlov for at passe egne børn, og at de ledige, der går på orlov, for at sige det sådan rimeligt lige ud af posen, jo rent faktisk er en god forretning for staten i forhold til sparede dagpengeudgifter. Så hvor er det i den sammenhæng, at bukserne ikke kan holde efter hr. Lars Kramer Mikkelsens opfattelse?

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Nu håber jeg ikke, det er mine egne, der er tale om. Men jeg vil selvfølgelig sige til fru Jette Gottlieb, at det er jo ikke sådan, at enten er det det ene, eller også er det det andet; enten er det arbejdsmarkedspolitik, finanspolitik eller familie- eller socialpolitik. Sådan er det jo ikke. Tingene hænger sammen, og det er også derfor, jeg hele tiden siger – jeg er ret sikker på, at det er blevet hørt – at det bliver et samlet blik ud over børnefamiliens vilkår, som kommer til at være indeholdt i den her redegørelse, og derfor er der heller ikke gjort det store arbejde med at forsøge at analysere, hvad det er, man ønsker at få svar på her i dag, for det er jeg ret sikker på også er blevet forstået. Det er selvfølgelig ikke det ene eller det andet. Det er ikke kun finanspolitik eller kun arbejdsmarkedspolitik eller kun socialpolitik. Det er selvfølgelig et samlet blik.

Kristian Jensen (V):

Venstre var ikke med i den arbejdsmarkedsreform, der i 1993 indførte orlovsordningerne i deres nuværende form, og da satserne blev nedsat i forbindelse med finanslovsforliget for 1995, understregede Venstres ordfører, at vi gerne stod bag den finanspolitiske stramning, som nedsættelsen var udtryk for, men at vi ikke dermed gav vores blåstempling af orlovsordningerne som helhed.

Når Venstre afviser de fremsatte forslag om højere ydelse til børnepasningsorloven, er det da heller ikke, fordi vi mener, at børnepasningsorloven og dens ydelse på 60 pct. af dagpengesatsen giver de mest optimale forhold for børnefamilierne. Det er, fordi Venstre finder, at

kravene om bl.a. genbesættelse af stillingerne er for dårlige i orlovsordningerne, og fordi vi ikke har behov for at trække endnu flere ud af arbejdsmarkedet og over på overførselsindkomster.

Samtidig vil jeg gerne understrege, at Venstres mere principielle holdning er, at orlovsordninger måske burde være et overenskomst-anliggende og ikke en skatteyderfinansieret ordning. Pudsigt nok var det her emne slet ikke til diskussion i de netop overståede overenskomstforhandlinger, sikkert fordi arbejdsmarkedets parter læner sig tilbage, i forventning om at Folketinget vil løfte den opgave for parterne.

Det kan også virke lettere pudsigt, at mens vi her på den første arbejdsdag efter pinse diskuterer en udvidelse af orlovsordningerne og dermed en yderligere forøgelse af de offentlige udgifter, har vi hele weekenden i pressen læst om regeringens planlagte stramninger og indskrænkninger i økonomien. Det kan da også godt være, at regeringen og venstrefløjten endnu en gang finder sammen i en enighed, hvor huskere, pensionister og andre med små indtægter må holde for på grund af lavere rentefradrag og højere grønne afgifter, men Venstres holdning er klart, at den nødvendige opstramning bør ske gennem offentlige besparelser og ikke gennem et endnu højere skattepres, hvilket vi tror vil blive resultatet af disse forslag.

Ved gennemførelse af den foreslåede forhøjelse vil endnu flere fanges i den fælde, hvor det bedre kan betale sig at gøre brug af offentlige ydelser i stedet for at være på arbejdsmarkedet.

Det er Venstres opfattelse, at vi i dag har rigeligt med mennesker, for hvem det at gå på arbejde kan være en dyr fornøjelse, fordi de vil miste penge i forhold til passiv forsørgelse, og derfor skal vi ikke forværre situationen yderligere ved at forhøje satserne.

I bemærkningerne til lovforslaget fra SF begrundes fremsættelsen af forslaget med, at børnefamiliernes vilkår var et vigtigt emne i valgkampen, og at viljen til at hjælpe børnefamilierne skulle prøves af. Jeg vil da gerne understrege, at Venstre ikke har givet udtryk for, at den eneste måde at hjælpe børnefamilierne på var at forhøje orlovsydelsen. Tværtimod har Venstre lagt op til, at kommunerne skulle have frihed til at lade pengene følge barnet, således at den fleksibilitet, som både SF og Kristeligt Folkeparti efterlyser, bliver reel og forældrene stilles over for en ægte valgfrihed.

Venstre er meget interesseret i, at børnefamilierne får bedre vilkår, og vi er sikre på, at mange også aktivt ville vælge friheden og fleksibiliteten, hvis de fik muligheden. Ved at lade pengene følge børnene vil vi kunne skabe en enkel ordning, hvor forældrene selv bestemmer pasningsformen og derigennem også kan passe børnene, hvis de vælger det.

Venstre vil give friheden til at vælge præcis den pasningsform, der passer forældrene bedst, og ikke begrænse mulighederne til kommunale tilbud, hvor gode de end kan være. Dermed får forældrene retten til selvstændigt at vælge den pasningsform, der passer dem, hvad enten det er en kommunal pasningsordning, en ung pige i huset-ordning, eller at de simpelt hen selv passer børnene.

Havde SF's og Kristeligt Folkepartis forslag lagt op til den valgfrihed, decentralisering og forbedring af børnefamiliernes vilkår, havde Venstre gerne støttet forslagene og dermed skabt de rammer for børnefamilier, som vi alle gerne ser. Nu er forslagene i stedet for blot et spørgsmål om at trække endnu flere ud af arbejdsmarkedet, om end kun for en kort periode, og samtidig øge statens udgifter. Derfor kan Venstre ikke støtte forslagene.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Nu forestiller jeg mig ikke, at debatten her fører frem til, at SF og Venstre bliver enige om et familiepolitisk syn, så jeg skal undlade at forsøge at overbevise nogen om, at det kan være tilfældet.

Men jeg vil godt gøre hr. Kristian Jensen opmærksom på det mere økonomiske spørgsmål, at i og med at man hæver ydelsen til børnepasningsorloven, vil der også ske det, altså rent samfundsøkonomisk, at presset på de kommunale institutioner vil blive mindre, og i dag er det jo sådan, at en lang række kommuner ikke er i stand til at opfylde pasningsgarantien. Andre kommuner opfylder pasningsgarantien ved at proppe alt, alt for mange børn ind i uhensigtsmæssige lokaler, og dermed er der meget sygdom blandt børn, hvilket i øvrigt også giver en lang række omkostninger, lægeudgifter, dagpengeudgifter og lignende, til forældrene.

Så hvis man ser det ud fra en samfundsøkonomisk vinkel, er udgiften ved at hæve børneorlovsydelsen ikke synderlig. Tværtimod opnår man noget andet – men her er vi måske ikke

enige – man opnår et socialt sigte, nemlig at lavindkomstfamilierne også har økonomisk mulighed for at gøre brug af orlovsydelse.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg er enig med den tidligere taler i det, der var intentionerne i spørgsmålet. Jeg synes, det er tankevækkende, at der i dag er ca. 30.000 forældre færre på orlov, end da der var flest på orlov – i 1994 – og det har dog en vis betydning for, hvor mange daginstitutionsplasser kommunerne skal kunne levere.

Så vil jeg godt absolut erklære mig enig med hr. Kristian Jensen fra Venstre i ønsket om mere fleksibilitet og mere valgfrihed, når det gælder børnepasningsområdet. Men jeg vil så alligevel stille det spørgsmål til hr. Kristian Jensen, om det ikke, når det gælder spørgsmålet om valgfrihed, også er væsentligt, at forældre så har ret til at tage orlov. Indgår det ikke i den vifte af valgmuligheder, som Venstre gerne vil være med til at give børnefamilierne? For alene princippet om, at pengene skal følge barnet, som vi sagtens kan dele fra Kristeligt Folkepartis side, Venstres ønske om det, sikrer jo ikke, at man har valgmulighederne. Det må også følges op af nogle rettigheder. Ret til orlov, ret til deltidsarbejde må også være et af elementerne set fra Kristeligt Folkepartis synspunkt.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Jeg vil starte med hr. Jann Sjursens spørgsmål og sige, at det var en skam, at hr. Jann Sjursen, da han gik forkert tidligere på dagen, ikke blev inde til Venstres erhvervspolitiske konference og hørte overvismand Niels Kærgård fortælle om, hvor mange der var på overførselsindkomster, og hvor mange der var på orlovsydelser, og hvilken betydning det havde for samfundsøkonomien.

Men til spørgsmålet om, hvorvidt det at lade pengene følge barnet skulle følges op med retten til orlov, vil jeg sige: Jo, det synes Venstre også, og vi havde nogle overvejelser om det med stillingsbesættelse i forbindelse med de orlovsordninger, vi har nu. Og jeg vil også sige igen, at hvis det her var et overenskomstmæssigt spørgsmål, som det er for nogle grupper, ville det også være muligt at forhandle sig frem til at få retten til orlov. På mit gamle område som bankassistent havde jeg retten til orlov, og jeg benyttede mig af den. Jeg er faktisk et af de

medlemmer af Folketinget – jeg ved, at hr. Jann Sjursen også har været det – der har været på orlov, nemlig som bankassistent, men fuldstændig uden statslig indblanding.

Med hensyn til hr. Ole Sohns spørgsmål kan jeg blot sige, at der er et økonomisk pres, der bl.a. vedrører pasningsgarantien. Men den pasningsgaranti kan jo også opfyldes på andre måder, som jeg var inde på, nemlig ved at lade pengene følge barnet, og dermed at forældrene kan vælge selv at passe børn, selv kan vælge en alternativ pasningsform. Det er også en måde at opfylde pasningsgarantien på, som i øvrigt ikke er Venstres opfindelse, men den nuværende regerings opfindelse.

Jens Heimbürger (KF):

Det Konservative Folkeparti afviser både L 79 og L 80, som går ud på at forhøje ydelsen til børnepasningsorlov. Jeg tror, at vi alle sammen er enige om, at der i forvejen er et enormt udgiftspres. Nu kunne det så lyde, som om det var nogle af de forslag, som i virkeligheden ikke koster noget. Det tror jeg ikke på, ganske enkelt.

Jeg tror, vi skal til at vælge: Hvem er det, der skal have noget mere? Er det de raske og dem, der kan bære noget, eller er det de syge og de gamle? Og jeg mener, at de syge og de gamle skal komme først. Jeg mener i virkeligheden, at de forslag, som ligger her, vil omfordele yderligere til personer, der er raske, og som har valgt at have børn, og som har valgt at tilrettelægge et liv som familie, og som ikke er ekstraordinært i knibe.

Vi synes, at den nuværende ordning med 60 pct. er rigeligt. Det er en tilkendegivelse af, at hvis man ønsker i en kortere periode af sit liv at prioritere sine børn højt, jamen så må man selv være med til at betale, men at den fælles kasse også gerne vil bidrage. Det er sådan set det, der ligger allerede i dag. Vi vil gerne have, der bliver mulighed for at have en mere fleksibel orlovsordning både til glæde for familierne og til glæde for arbejdsgiverne; især de mindre arbejdsgivere kan have et problem med de her orlovsordninger.

I de seneste måneders debat har der været for meget lefleri for børnefamilierne. Vi vil gerne kigge på, om vi kan gøre noget inden for de eksisterende rammer. F.eks. har vi foreslået, at man kigger på børnechecken, om man kunne lave en anderledes fordeling, sådan at man måske forhøjede børnechecken – i hvert fald op

til 20.000 kr. – i 0-2-års-alderen, hvor presset på familierne er hårdest, og institutionerne er også dyrest i den periode. Det er jo netop her fra 0 til 2 år, at etableringsomkostningerne er der. Det er ikke til behandling i dag, men jeg vil godt nævne det som inspiration ikke mindst for regeringen, som jo kommer med et forslag her i denne uge.

I øvrigt vil vi naturligvis stille op til alle mulige drøftelser for at hjælpe børnefamilierne og alle andre, men det skal være inden for de eksisterende økonomiske rammer.

Mogens Andreasen (DF):

Lad mig sige med det samme, at Dansk Folkeparti kan ikke støtte nogen af de to forslag, der er fremsat her. Det er en omkostningsforøgelse, som gør, at vi i hvert fald ser det som en ulempe. Der findes i dag orlovsordninger på en række områder som forældreorlov, uddannelsesorlov, sabbatorlov m.v., alt sammen områder, som kræver store økonomiske ressourcer.

I 1993 udstedte statsministeren en børnepasningsgaranti, som blev kastet over på kommunerne, hvilket har medført, at en række kommuner nu står med slunkne kassebeholdninger, som det ikke vil være muligt at genoprette uden skatteforhøjelser, større bloktilskud eller forhøjelse af selvbetalingen i børneinstitutionerne.

Nu er der forskel – stor forskel – på forældres opfattelse af, i hvor stort omfang man skal tage sig af sine børn, men jeg tror, det i høj grad er de mest ansvarlige forældre, der benytter børnepasningsorloven, også selv om ydelsen kun er på 60 pct. af dagpengesatsen, og jeg tror, det fortsat vil være tendensen, at disse forældre er ganske tilfredse med ordningen.

Derimod mener jeg, at et stort antal forældre, som er på børnepasningsorlov, ikke benytter muligheden for i tilstrækkelig grad at være sammen med deres børn, men i stedet forsøger at få dem anbragt enten på en institution eller i anden pasningsordning. Det forvrider intentionen i loven, samtidig med at det forårsager, at forældre med et stærkt behov for en institutionsplads ryger på venteliste.

Dansk Folkepartis holdning til børnepasning er, at det er forældrenes ansvar og forpligtelse at passe deres børn, og der skal være en garanti for, hvis man skal på orlov, at de også bliver passet af forældrene. Derfor vil vi meget gerne være med til at se på nogle fleksible ordninger på børnepasningsområdet, hvor der vil være

mulighed for selv at vælge, hvordan man vil have passet sine børn.

Vi imødeser derfor regeringens udspil til en børnepasningsordning, og vi vil, når vi ser det, være med til at behandle det fornuftigt i udvalget. Vi mener, at der hurtigst muligt skal findes ordninger, hvor der er indbygget andre tilbud, og hvor der er en fleksibel ordning for alle forældre og frit valg, og også sådan at pengene følger børnene.

Men som sagt, vi kan hverken støtte forslaget fra Kristeligt Folkeparti eller SF, og vi deltager i det udvalgsarbejde, der vil være, når regeringen fremsætter sit forslag.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det skal være en meget kort bemærkning. Men jeg kan ikke undlade at spørge hr. Mogens Andreasen, hvad han mener med bemærkningen, at det er de ansvarlige forældre, der benytter sig af ordningen, og det vil de gøre uanset ydelsens størrelse.

Jeg kan da meget vel forestille mig en enlig mor, fabriksarbejderske med meget lav indkomst, som er lige så ansvarlig som en højtuddannet akademikerfamilie, og som gerne ville have mulighed for at være mere sammen med sit barn, men simpelt hen ikke har det økonomiske fundament for at søge orlov, fordi ydelsen er så lav, at man ikke kan eksistere for den. Den type forældre er der også, og den type forældre er mindst lige så ansvarlig som de højtuddannede.

(Kort bemærkning).

Mogens Andreasen (DF):

Det er jo netop de ting, vi skal se på, når vi får regeringens udspil til det her, om der er muligheder for den enlige også for at få en orlovsydelse til at passe børnene, og vi imødeser i hvert fald med interesse, hvad regeringen kommer med.

Susanne Clemensen (CD):

Jeg vil gerne sige, at CD støtter selvfølgelig, at børnepasningsorloven fortsat skal være der. Den er kommet for at blive. Men vi ser det ikke sådan, som jeg synes jeg læser i bemærkningerne til Kristeligt Folkepartis lovforslag, at børnepasningsorloven ved en forhøjelse af satsen nærmest skal være et alternativ til pasning af børnene i daginstitutioner. Jeg mener ikke, at børnepasningsorloven skal være med til at løse

kommunernes problem med at leve op til pasningsgarantien.

Jeg vil da gerne sige, at vi ser børnepasningsorloven helt klart som et pusterum i fortravlede børnefamiliers hverdag, men vi synes ikke, der er noget behov for, at den nuværende sats skal forhøjes, i hvert fald ikke hvis man skal se de her lovforslag isoleret. Men det er klart, at hvis det skal indgå i et større perspektiv, er det muligvis noget, som vi må forhandle.

Isoleret set kan vi altså ikke støtte forslaget om at hæve den nuværende sats. Vi mener egentlig, at pengene kunne bruges et andet sted, f.eks. på sundhedsområdet eller på uddannelsesområdet.

Vi mener lidt ligesom Kristeligt Folkeparti, at det unge par, børnefamilierne, måske også skulle tænke lidt mere langsigtet. De skulle motiveres til f.eks. at spare op, så man senere kunne få udbetalt midler. Altså det, jeg taler om her, er en fleksskat, hvor man kan indbetale til en lavere skat og så få pengene ud, når man har brug for dem, f.eks. til afholdelse af børnepasningsorlov.

Ja – det var CD's ord.

Anders Samuelsen (RV):

Jeg skal på Det Radikale Venstres vegne sige, at vi ikke kan støtte forslagene om at hæve satsen til 80 pct. Jeg skal også starte med at henvise til, at der i løbet af ganske kort tid kommer en børnepolitisk redegørelse fra regeringen, som angriber feltet bredere end blot at slå ned på ét område, som der lægges op til her.

Det er for Det Radikale Venstre et vigtigt grundprincip på det her område, at der lægges op til, at det offentlige støtter i et vist omfang, hvis man ønsker at få en børnepasningsorlov, men at der også samtidig, f.eks. med en regel som denne med de 60 pct., klart lægges op til, at der også skal en investering til fra familiens egen side for at få tingene til at hænge sammen. Det vil sige, at vi altså alene ud fra den holdning afviser forslaget.

Derudover er der et samfundsøkonomisk aspekt i det, som også er væsentligt at tage med, og dér synes jeg, at det selvfølgelig har været interessant at høre nogle af de bemærkninger, der har været i forhold til dengang, man indførte ordningen, sammenlignet med den situation, vi står i i dag.

Situationen har jo generelt ændret sig, hvis vi udelukkende skal se på det økonomiske, idet vi er kommet i en situation, hvor der er kommet

et voldsomt pres på arbejdsmarkedet efter arbejdskraft, og det er også den slags ting, der spiller ind, når man samlet set skal vurdere den økonomiske konsekvens af et forslag som det her.

Vi vil godt se fremad, og det vil vi gerne gøre med udgangspunkt i den redegørelse, der kommer fra regeringen. Vi håber meget i Det Radikale Venstre, at et nøgleord i den redegørelse bliver fleksibilitet, at indføre fleksibilitet og eventuelt andre muligheder for at benytte orlovsordninger.

Det er ordene fra Det Radikale Venstre.

Jette Gottlieb (EL):

Jeg synes, det er rart, at der er nye kræfter, som vil tage vores gamle temaer op igen. Vi hilser forslagene fra henholdsvis Kristeligt Folkeparti og SF om at forhøje børnepasningsorloven til 80 pct. meget velkommen.

Vi deler i øvrigt SF's ønske om i nær fremtid at bringe orlovsydelsen op på den normale dagpengesats, men vi synes, det er o.k., at man prøver at få indført en hurtig økonomisk forbedring, der igen gør det muligt for børnefamilierne at udnytte ordningen i praksis til gavn for både børnene og forældrene.

Men jeg vil sige, at hvad angår fem ud af de seks forslag, vi foreløbig har behandlet i dag, beder regeringspartierne os om at vente enten på et nedsat udvalg eller på en kommende redegørelse eller lignende, og i dette tilfælde er det altså en lille smule mere grelt end ved de øvrige lovforslag, vi har behandlet. Når man afviser at tage stilling til disse helt enkle forslag, som oven i købet udtrykker regeringens egen politik for få år siden, med henvisning til, at nu kommer man altså med en sammenhængende børnefamiliepolitisk redegørelse, så er man altså ude på tynd is.

Jeg synes, regeringen har et problem. Et er, at man af andre grunde ikke vil støtte de her forslag, noget andet er, at det er da tyndt, hvis man i dag ikke kan løfte sløret for, hvad det er for nogle store reformer, man vil komme med på det her område. Altså regeringen har forpligtet sig i sin egen fremlæggelse, i sin egen åbningstale, og regeringen er blevet forpligtet af Folketinget ved en forespørgselsdebat, hvor et enigt Folketing inklusive regeringspartierne stemte for, at regeringen skulle fremlægge et sådant program inden 1. maj.

Regeringen henviser så til, at der har været afholdt folketingsvalg. Statsministeren er kaldt i

samråd i morgen, hvor han skal komme med denne redegørelse, og så er der ikke nogen af regeringspartierne, der overhovedet vil løfte en flig for, hvad det er, man planlægger, hvad det er for nogle ideer, man har.

Ideen i at have en debat om det her er jo netop, at man kan lade meningerne brydes. Man kan komme med de forskellige udspil og så få en debat om det. Men hvorfor i himlens navn kan man ikke forklare: Hvad er det for noget, der er planerne i det her? Hvorfor bliver det hele tiden udskudt?

Jeg synes, det er meget bemærkelsesværdigt, at enten har regeringen altså ikke respekt for sine egne politiske udspil, eller også har regeringen ikke respekt for Folketinget, og jeg ved ikke, hvad der er værst af de to ting.

Thorkild B. Fransgaard (FP):

Fremskridtspartiet går ind for, at forældrene skal have mere tid sammen med deres børn. Vi skal igen have det sådan, at det er forældrenes ansvar at sørge for børnenes opvækst og opdragelse og ikke som nu det offentlige.

Men det sker ikke med det lovforslag her. Der er måske lidt flere forældre, der vil gå på orlov, når man kan få lidt mere ud af det økonomisk. Men selve problemet med, at forældrene har en reel valgmulighed, løser dette lovforslag ikke. Forældrene er presset så hårdt med skatter og afgifter, at de føler sig tvunget til begge to at arbejde, altså at komme ud på arbejdsmarkedet. Var der politisk vilje, kunne det selvfølgelig ændres.

Det er jo sådan i dag, at forældrene i virkeligheden betaler ca. 60.000 kr. til det offentlige pr. barn for at få det passet; ca. 42.000 kr. over skattebilletten og ca. 18.000 kr. i direkte betaling.

Fremskridtspartiet mener, at det var meget bedre, at de penge, det offentlige bruger på børnepasning, blev givet i skatteletelse til de forældre, der har børn i den pasningskrævende alder. På den måde ville forældrene få en virkelig valgmulighed i modsætning til, hvordan det er i dag. Det ville ikke koste det offentlige flere penge, og det ville heller ikke koste forældrene flere penge, men muligheden ville være der for forældrene til selv igen at passe deres børn eller ansætte en ung pige i huset til at passe dem.

Det offentlige skal selvfølgelig stille de børnehaver og vuggestuer m.v., som vi har i dag, til rådighed, således at de forældre, der ønsker

at betale de ca. 60.000 kr. om året, skal kunne benytte dem. I takt med at forældrene vælger selv at passe deres børn – og det tror jeg vil blive i et virkelig stort omfang, når forældrene finder ud af, hvor meget det sammenlagt koster at få børnene passet af det offentlige – vil der blive rigeligt med børnehaver og vuggestuer. Dem må vi så selvfølgelig afhænde til andet formål. Jeg ved godt, at det er meget firkantet sagt, det her, men det er muligheden. Det er muligheden for, at forældrene igen kan få det virkelige valg.

Når vi ser et lovforslag i den retning, et lovforslag, vi muligvis selv kommer med, men desværre ved vi jo i dag, at der ikke er flertal for den slags i Folketinget – men så snart vi ser muligheden for det, vil vi komme med et nøjagtigt lovforslag, der går i den retning. Det vil være det rigtige.

Det, der er fremsat her i dag, kan vi ikke gå ind for.

Den fg. formand (Anders Mølgaard):

Ordføreren vedrørende lovforslag nr. L 80 angående lov om orlov (børnepasningsorlov), hr. Ole Sohn, har ordet.

Ole Sohn (SF):

Naturligvis havde vi håbet, at der var en lidt større velvilje for forslaget, men kan jeg konstatere, at det er ikke de mest positive bemærkninger, der er kommet, om at hæve ydelsen for børnepasningsorloven?

Jeg må sige, at jeg forstår det ikke helt. Jeg kan forstå, hvis man ud fra nogle familiepolitiske synsvinkler eller velfærdspolitiske synsvinkler principielt er imod det, men jeg forstår ikke, at regeringspartierne har været så lukkede eller negative over for spørgsmålet om at hæve orlovsydelsen.

Det er jo helt oplagt, at på den måde, ordningen fungerer på i dag, hvor ydelsen er blevet nedsat, virker den socialt skævt. Det vil sige, at man har lavet en ordning, som alene er tiltænkt de økonomisk mest velfunderede familier, mens lavtlønsområdet stort set er forhindret i at gøre brug af børnepasningsorloven.

For at give et eksempel: Hvis man tager udgangspunkt i den nuværende lave sats og man som fabriksarbejderske – en enlig mor måske – har 160.000 kr. i årsindkomst, ja, så mister man ved at gøre brug af den ret, man har til børnepasningsorlov, 76.000 kr. af sin årsindkomst. Det har vedkommende naturligvis ikke

råd til. Selv om man tager besparelse på daginstitution m.v. ind i regnestykket, ja, så er der en månedlig indtægtsnedgang på ca. 2.000 kr., og det er klart, at det er der ingen enlige forsørgere eller lavtlønsfamilier, der har råd til. Derfor er konsekvensen af den nuværende ordning, at den virker socialt skævt.

Vi havde håbet, at der fra regeringens side ville være lidt mere positive tilkendegivelser. Nu må vi så leve i forventningen, forhåbentlig forventnings glæde, i og med at regeringen jo bebuder et børnepolitisk udspil, som måske, vi ved det ikke, men som måske vil imødekomme et bedre socialt sigte i børnepolitikken.

Vi vil under udvalgsforhandlingen forfølge vores intention om at få hævet ydelsen og selvfølgelig også skele til de udspil, der kommer fra regeringen, for at se, om der kan laves nogle forhandlinger dér.

Men vi har også et andet incitament for at fremsætte forslaget netop nu. Det er, at der for tiden pågår forhandlinger mellem Finansministeriet og Kommunernes Landsforening omkring kommunernes fremtidige økonomi, og der ved vi jo, at kommunerne er i en økonomisk trængt situation. Mange af kommunerne er ikke i stand til at leve op til børnepasningsgarantien, og de, der er, har overopfyldt, havde jeg nær sagt, daginstitutionerne til det yderste med børn.

Derfor er der også en vis idé i at lette presset på kommunerne ved at hæve ydelsen for børnepasningsorlov, sådan at man opnår to ting, dels netop at far og mor har mulighed for at være sammen med deres barn i de første leveår, dels at presset på de kommunale daginstitutioner bliver lettet. Så med de bemærkninger, der er faldet, selv om de har været kritiske, lever vi i optimismen og tror og håber på, at vi under udvalgsarbejdet kan overbevise ikke mindst regeringspartierne om, at det er nødvendigt at få et socialt sigte bragt ind i børnepasningsorlovsydelsen. Ellers er den mest logiske konsekvens, at man foreslår den afskaffet, medmindre man vil fastholde den sociale skævvridning, hvad vi ikke håber er tanken fra regeringens side.

Den fg. formand (Anders Mølgaard):

Ordføreren vedrørende lovforslag nr. L 79 angående lov om orlov (genoprettelse af ydelsen til børnepasningsorlov), hr. Jann Sjørnsen, har ordet.

Jann Sjørnsen (KRF):

Oven på statsministerens nytårstale og den forespørgselsdebat, der var her i Folketinget i februar måned om børnefamiliens vilkår, synes jeg ærlig talt, det har været lidt skuffende at høre specielt regeringspartierne reaktioner på det forslag, som Kristeligt Folkeparti har fremsat, og også på lovforslaget fra Socialistisk Folkeparti.

Jeg synes, det er skuffende, fordi der i både statsministerens tale og også i forbindelse med forespørgselsdebatten i februar måned blev lagt utrolig stor vægt på, at nu skulle der skabes større sammenhæng mellem familieliv og arbejdsliv, og så sker der sådan set ikke noget.

Det, der er sket på familieområdet de senere år, er faktisk ikke ret meget; jeg vil tværtimod sige, at det er gået ned ad bakke, ikke mindst når man ser på orlovsordningen som sådan. Og det, jeg måske synes der er mest ærgerligt, når man har lyttet til debatten i dag, er, at Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet helt åbenbart betragter orlovsordningen som en eller anden form for konjunkturregulator: Når det går godt og der er mange ledige, ja, så kan vi godt have en god børnepasningsorlov, så kan vi godt være med til at skabe mere sammenhæng mellem arbejdsliv og familieliv, men når det går dårligt – altså set fra børnefamiliernes side – og der er mange i arbejde, er der altså heller ikke mulighed for, at man får skabt bedre sammenhæng mellem arbejdsliv og familieliv. Det er at vende tingene på hovedet, sådan som vi ser det i Kristeligt Folkeparti.

Flere har været inde på, at man skal se tingen i sammenhæng og også i sammenhæng med det, som regeringen kommer med senere, og det er da fornuftigt nok. Man kan jo sige, at regeringen skulle være kommet med sine forslag på nuværende tidspunkt. Man blev selvfølgelig afbrudt af et folketingsvalg og en afstemningskampagne, men alligevel synes jeg ikke, at man helt kan undslå sig og sige, at så kan man ikke se på en enkelt brik, nemlig børnepasningsorloven.

For konsekvenserne af det forlig, som blev indgået i 1995, er helt klare for alle og enhver: Regeringspartierne, også dengang med Centrum-Demokraternes deltagelse, og så Venstre og De Konservative har været med til at forringe børnepasningsorloven så voldsomt, at orlovstallene er raslet ned i de senere år. Fra at have været oppe på omkring 50.000 forældre på orlov i 1994 – i FN's familieår i øvrigt – ja, så er

vi nu nede på under 20.000 forældre, der er på børnepasningsorlov.

Det er beklageligt for børnefamilierne og for de børn, som gerne vil have mere tid sammen med deres forældre, og selvfølgelig også for de forældre, der gerne vil have mere tid sammen med deres børn.

Men det er også beklageligt set i det perspektiv, at kommunerne derved ikke har fået lettere ved at opfylde målsætningen om pasningsgaranti. På trods af at der er oprettet 125.000 nye pladser i kommunale daginstitutioner siden 1993, ja, så er der stadig væk omkring 12.000 børn, der er på venteliste, og vi er derfor endnu langt fra en landsdækkende pasningsgaranti.

Jeg synes ærlig talt, at der er for få ordførere, der har blik for den side af forslagene, både vores forslag og SF's forslag, at det i virkeligheden også kunne være en håndsækning til kommunerne, så de kunne leve op til målsætningen om en pasningsgaranti.

Enkelte ordførere har ligesom givet indtryk af, at hvis man hæver orlovsydelsen til 80 pct. af dagpengemaksimum, er det nærmest det samme som at love børnefamilierne guld og grønne skove. Det synes jeg nu bestemte ikke er tilfældet. Jeg gad i det hele taget nok se, hvor mange børnefamilier der har tjent på at tage børnepasningsorlov. Det er vist ikke mange, om nogen. De fleste – og det er det positive – har valgt tid i stedet for ting.

Jeg synes også, det er værd at komme med et par bemærkninger til de ordførere, som har påpeget, at børnene er forældrenes ansvar. Det er vi i Kristeligt Folkeparti fuldstændig enige i; selvfølgelig er de det, og det er vigtigt at fastholde. Men det er også Folketingets ansvar at være med til at skabe nogle ordninger, nogle familie- og børnevenlige ordninger, der gør, at forældre kan få arbejdsliv og familieliv til at hænge sammen. Og det, som jo har været tilfældet for langt de fleste forældre, der har taget orlov, er jo, at de har taget orloven i forlængelse af barseloveren, så det langt hen ad vejen har virket som en forlænget barselorlov.

Jeg synes, at man også må se forringelserne i den sammenhæng. Det er blevet ekstremt svært for forældrene nu at få råd til at tage sig allermost af deres børn, når de er helt små, dér, hvor de i høj grad har brug for det.

Vi har endnu til gode at høre regeringen, altså arbejdsministeren og jo da ikke mindst statsministeren, med hensyn til det, han har sagt hidtil om, hvad forældrene skal have af mulig-

heder fremover, og af hvem og hvordan deres børn skal passes.

Vi synes selvfølgelig i Kristeligt Folkeparti, at det at hæve orlovsydelsen til 80 pct. af dagpengemaksimum ikke udgør en fuldtoneende familiepolitik. Vi vil fortsat arbejde for, at pengene skal følge barnet, så forældre får reel valgmulighed med hensyn til, om de helt eller delvis vil passe børnene selv, eller om de – også helt eller delvis – vil benytte sig af offentlige pasningstilbud. Det skal være et frit valg.

Men det kræver så også, at der er nogle rimelige rettigheder, og det kræver i hvert fald, sådan som tingene er skruet sammen nu, at orlovsordningen bliver forbedret på ydelsessiden, så flere igen kan få råd til at tage orlov til gavn for vores børn og familier, og også sådan at vi giver kommunerne en bedre chance for at leve op til den pasningsgaranti, som de for rigtig manges vedkommende gerne vil leve op til.

Netop det sidste med kommunerne og sammenhængen mellem den meget lave orlovsydelse og så det, at det er utrolig få kommuner, der i dag giver supplerende orlovstilskud, gør altså, at man fra Folketingets side, fra regeringens side bliver nødt til at se på selve ydelsens størrelse.

Jeg vil naturligvis gerne takke for SF's og Enhedslistens opbakning til Kristelig Folkepartis forslag. Jeg håber, at vi i fællesskab også selv med den lidt specielle alliance kan arbejde videre for at forbedre orlovsordningen. Vi vil i hvert fald gøre vores til, at også dette spørgsmål bliver inddraget i de forhandlinger, der senere skal pågå omkring regeringens familiepakke.

Og hvem ved, om det ikke også var relevant at inddrage det i nogle af de andre forhandlinger, som tager sin start i dag, for man må jo se tingene i en sammenhæng, sådan som ordførerne fra regeringspartierne har sagt det adskillige gange fra denne talerstol i dag. Det synes jeg da vi i hvert fald fra Kristeligt Folkepartis side gerne vil tage imod og ikke bare se det i den lille isolerede sammenhæng, der hedder regeringens børnepakke, men også i den sammenhæng, der hedder regeringens skattepakke. For det kan såmænd nok være, at det også var dér, vi skulle se på sagerne for at nå nogle resultater på det her område.

Så skal jeg selvfølgelig til allersidst sige, at vi naturligvis kan støtte SF's forslag, L 80. Vi har lidt forskellige tilgange til at ønske orlovsydelsen hævet, men altså målsætningen er den sam-

me. Derfor kan vi selvfølgelig også støtte Socialistisk Folkepartis forslag.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 33:

Forslag til folketingsbeslutning om elever og studerendes arbejdsmiljø.

Af Anne Baastrup (SF) og Jette Gottlieb (EL)
m.fl.

(Fremsat 21/4 98).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Sikkerhed og sundhed for elever og studerende er et område, som min forgænger har beskæftiget sig en del med de senere år, og som jeg også er meget opmærksom på. Vi kan ikke være uenige i, at elever og studerende skal have sikre og sunde forhold, men midlerne er vi nok ikke helt enige i.

Som bekendt nedsatte regeringen i 1995 en tværministeriel arbejdsgruppe, som fik til opgave at kortlægge de sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold for elever og studerende. Rapporten fra arbejdsgruppen viste, at området allerede er dækket ind af en række forskellige myndigheders regulering.

For så vidt angår arbejdsmiljøloven, omfatter den som udgangspunkt arbejde for en arbejdsgiver. I lovens § 2, stk. 3, er der dog angivet en række bestemmelser, som også omfatter arbejde, der ikke udføres for en arbejdsgiver, arbejdsmiljølovens såkaldt udvidede område.

Dette omfatter blandt andet praktiske øvelser af arbejdsmæssig karakter, som udføres på uddannelsesinstitutioner. Som eksempel kan nævnes fysik- og kemiforsøg, undervisning i sløjd-, i formnings- og i IT-lokaler samt værkstedsundervisning på tekniske skoler.

Også en række andre love regulerer sikkerhed og sundhed på uddannelsesinstitutioner. Det gælder på Sundhedsministeriets område ved lov om embedslæger og lov om forebyggende sundhedsordninger for børn og unge; på Undervisningsministeriets område drejer det sig om uddannelseslovgivningen samt på Boligministeriets område om byggelovgivningen.

Det er min opfattelse, at der allerede er dækkende regulering på området. Det vil derfor ikke være hensigtsmæssigt med en særskilt lov, som omfatter forholdene for eleverne og studerende.

Der er endvidere på baggrund af anbefalingerne fra arbejdsgruppen om elevers og studerendes sikkerhed og sundhed igangsat en række initiativer, som skal forbedre de sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold for elever og studerende.

Jeg kan nævne, at Arbejdstilsynet har skrevet ud til sikkerhedsorganisationerne på alle uddannelsesinstitutioner med opfordring til at beskæftige sig med elevers og studerendes sikkerhed og sundhed. Der er endvidere ved at blive udarbejdet informations- og vejledningsmateriale; blandt andet arbejder den tværministerielle koordinationsgruppe, som følger op på anbefalingerne fra arbejdsgruppen om elevers og studerendes sikkerhed og sundhed, på en håndbog, som vil henvende sig til folkeskolens ældste klasser.

Der er endvidere i Arbejdsministeriets regi etableret en pulje til forsøg med arbejdsmiljø på uddannelsesinstitutionerne. Der har i øvrigt været stor interesse for puljen.

Der er således fokus på området, og en række initiativer er i gang. Jeg kan på den baggrund ikke støtte beslutningsforslaget.

Jeg vil dog være indstillet på for at imødekomme formålet med beslutningsforslag nr. B 33 nærmere at overveje mulighederne for at sikre samme sikkerhedsmæssige forhold for uddannelsessøgende under udførelse af praktiske øvelser af arbejdsmæssig karakter som for ansatte ved arbejde i samme øvelseslokaler. Jeg mener, at det kan ske ved at undersøge mulighederne for på det formelle plan at give elever